

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 242 «Туризм»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка і організація туристичної діяльності»

на тему: « **Організаційний механізм управління туристичними
дестинаціями України** »

Виконавець

Студент ФМЕ

Ліптуга Микита Іванович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Герасименко Віктор Григорович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми: Туристична дестинація вважається вирішальним елементом регіональної туристичної системи. Вона містить у собі найбільш важливі елементи туризму, необхідні для подорожуючих. В регіонах України є різноманітні типи туристичних дестинацій. Є вони і в Одеській області. Процес формування і розвитку туристичних дестинацій в Україні супроводжується виникненням низки проблем організаційного, економічного і управлінського характеру. Водночас завдання активізації туристичної діяльності в регіонах зумовлюють необхідність їх вирішення. Наведені аргументи визначають актуальність теми даної кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження: Метою роботи є дослідження теоретичних і практичних питань щодо функціонування і розвитку туристичної дестинації «Українська Венеція», яка сформована в географічному ареалі м. Вилкове Кілійського району Одеської області.

Завданнями роботи є:

- ✓ розкрити сутність, структуру та функції туристичної дестинації;
- ✓ ідентифікувати чинники та умови посилення ролі дестинацій в забезпеченні туристичної привабливості території, на якій вона розташована;
- ✓ охарактеризувати туристичну дестинацію як управлінську категорію;
- ✓ розглянути механізми управління дестинацією;
- ✓ проаналізувати туристично-рекреаційний потенціал дестинації «Українська Венеція»;
- ✓ визначити основні проблеми розвитку дестинації та намітити шляхи їх вирішення;
- ✓ показати можливості формування туристичного кластера на базі дестинації «Українська Венеція».

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процеси формування та розвитку туристичних дестинацій в сучасних умовах.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти розвитку дестинацій у контексті забезпечення їх туристичної привабливості.

Методи дослідження: в роботі застосовані як загально-наукові, так і спеціальні методи дослідження, поєднання яких дозволило вирішити завдання, які були поставлені.

Практична значущість отриманих результатів полягає в узагальненні інформації і розробці деяких рекомендацій щодо перспектив розвитку туристичних destinations, підвищення їх привабливості для туристів.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, матеріали Кілійської районної державної адміністрації, Придунайського туристичного інформаційного центру в м. Вилкове, Тимчасової робочої групи Комітету з економічних реформ Одеської облдержадміністрації. У роботі використано праці вітчизняних та зарубіжних учених з питань управління туристичними destinations, матеріали періодичних видань, власні спостереження і розрахунки, дані мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (39 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 84 сторінки. Основний зміст викладено на 77 сторінках. Робота містить 2 таблиці, 4 рисунка.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМИ ДЕСТИНАЦІЯМИ»** наведена характеристика різних підходів до трактування суті поняття «туристична destination». Визначено зміст основних компонентів туристичної destination. Розкрито ідентифікаційні ознаки destination. Досліджено сутність і види механізмів управління туристичними destinations.

У другому розділі **«АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМИ ДЕСТИНАЦІЯМИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ»** проаналізовано поточний стан розвитку туристичної destination «Українська Венеція». Здійснено аналіз природно-ресурсної та культурно-історичної складової туристично-рекреаційного потенціалу destination, надано оцінку діяльності суб'єктів туристичної діяльності. Розроблено і обґрунтовано основні пропозиції щодо підвищення туристичної привабливості destination.

У третьому розділі **«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМИ ДЕСТИНАЦІЯМИ В УКРАЇНІ»** визначено два основних сценарії розвитку destination: інерційний та інноваційний. Обґрунтовано переваги другого сценарію. У результаті дослідження встановлено, що найкращі шанси для створення кластера має туристична destination, яка вже сформована і має певний імідж серед туристів. Обґрунтовано необхідність маркетингового забезпечення розвитку destination.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі розглянуто теоретичні і практичні питання, пов'язані з формуванням і розвитком в Україні і, зокрема, в Одеській області туристичних дестинацій. Основні висновки і результати, одержані в ході дослідження, полягають у такому:

1. Розкрито сутність, структуру та умови розвитку туристичних дестинацій. Встановлено, що термін «дестинація», незважаючи на своє іноземне походження, впевнено зайняв своє місце серед інших термінів-концептів, які використовують українські вчені-туризмологи. Незважаючи на різноманітність, неповторність і власний імідж, будь-яку дестинацію можна ідентифікувати за такими ознаками: використання її як туристами, так і місцевим населенням, наявність унікальних природних або історико-культурних цінностей, взаємодоповнення складових елементів.
2. Управління туристичною дестинацією як специфічним територіально-господарським комплексом потребує створення спеціальних механізмів: економічного, організаційного, соціально-економічного, управлінського. Останній розглядається сучасними дослідниками як найбільш активна частина загальної системи управління. В свою чергу, центральним компонентом механізму управління є цілі управління. Стосовно дестинації «Українська Венеція» цілі управління мають бути такими: підвищення рівня життя місцевого населення; забезпечення максимального задоволення гостей дестинації; максимальна рентабельність місцевих підприємств туристичної сфери; забезпечення балансу між економічними вигодами та соціально-культурними та екологічними витратами.
3. Туристично-рекреаційний потенціал (ТРП) дестинації, що досліджувалась, розглядається в роботі як сукупність трьох основних компонентів: природно-ресурсної частини, історико-культурної та економічної. Відповідно, надана характеристика їх стосовно дестинації «Українська Венеція».
4. В результаті аналізу туристичного потоку в досліджувану дестинацію встановлено чотири основних сегмента. Кількість туристів, які відвідали дестинацію на протязі останніх років, має позитивну динаміку. Це свідчить про те, що її привабливість для туристів не знижується.
5. В процесі роботи здійснено ідентифікацію географічного ареалу м. Вилкове як туристичної дестинації за десятьма ознаками. В результаті отримано розгорнуту характеристику «Української Венеції» як туристичної дестинації.
6. На основі аналізу матеріалів Кілійської районної держадміністрації, Придунайського туристично-інформаційного центру, міської громади визначено проблеми, що гальмують приплив туристичного потоку до дестинації. Основними з них є відсутність якісних доріг до дестинації, брак готелів для розміщення туристів, а також кваліфікованих екскурсіводів.

7. Аналіз маркетингової комунікаційної діяльності місцевої влади і туристичного бізнесу показав відсутність багатьох дієвих засобів, які використовуються при реалізації маркетингової комунікаційної стратегії дестинації.
8. На основі аналізу поточної ситуації визначено два основних сценарії розвитку дестинації «Українська Венеція»: інерційний (пасивний) та інноваційний (активний). Останній варіант припускає повне використання потенціалу, оптимізацію структури і системи управління дестинацією, розвиток інфраструктури та інші заходи. Його реалізація надасть можливість подвоїти турпотік, доходи і зайнятість місцевого населення за 5-6 років. Для активізації туристичної діяльності на території дестинації пропонується створити науково-методичний центр історико-культурного та курортно-туристичного розвитку на базі Придунайського туристично-інформаційного центру. Визначено стратегічні цілі та операційні заходи, які він повинен виконувати.
9. В роботі розкрито сутність кластерного підходу до управління розвитком туристичної дестинації, показано як співвідносяться поняття «туристичний кластер» і «туристична дестинація». Зроблено висновок, що найкращі шанси для створення кластера має туристична дестинація, яка вже сформована і має певний імідж серед туристів. Розроблено і обґрунтовано схему функціонування туристичного кластера на базі дестинації «Українська Венеція».

АНОТАЦІЯ

Ліптуга М.І. «Організаційний механізм управління туристичними дестинаціями України»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Об’єкт дослідження – діяльність організацій управління дестинаціями (ОУД).

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти побудови організаційного механізму управління дестинаціями України.

Метою роботи є дослідження структури, функцій і принципів роботи організацій з управління дестинаціями. У роботі проаналізовано загальну теоретичну базу організаційного механізму управління дестинаціями. Розглянуто приклади функціонування ОУД за кордоном та в Україні.

Обґрунтовується доцільність функціонування ОУД у загальній системі органів регулювання туристичної діяльності. Проаналізована ефективність роботи організацій з управління дестинаціями.

Ключові слова: туризм, дестинації, управління, маркетинг, менеджмент.

ANNOTATION

Liptuha M.I. “Destination management organizations (DMO’s) in the development of the tourism sector in Ukraine”

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 « Economics and Organization of Tourism Activity » for the educational program «Tourism». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2023.

The qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, and a list of used sources.

The object of the study is the Destination management organization structure

The subject of the study is the work of the destination management organizations in Ukraine.

The aim of the work is to understand the structure of destination management organizations. And why should DMO work wherever there is a tourist flow.

The work analyzes the general theoretical basis of the organizational mechanism of destination management. Examples of DMO abroad and in Ukraine were analyzed. It has been investigated why the DMO is a necessary link for the development of tourism.

The results proved the reasonableness of the DMO. The efficiency of destination management organizations is analyzed.

Keywords: tourism, destinations, management, marketing, management.